

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband (RP 195/2021 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Aino Koskinen, kommunikationsministeriet
- ledande expert Peter Karlsson, Konkurrens- och konsumentverket
- direktör Tommi Karttaavi, Finlands Kommunförbund
- verkställande direktör Jarmo Matilainen, Finnet-förbundet rf
- styrelseordförande Pauli Pullinen, Finlands regionnät rf
- juridisk chef Marko Lahtinen, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Keski-Suomen Valokuituverkot Oy
- Saimaan Kuitu Oy.

Inget yttrande av

- Kuhmoisten Laajakaista Oy.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om byggande av bredband ändras. Syftet är att få lagen att svara mot de ändrade kraven i den allmänna gruppundantagsförordningen.

Lagen föreslås bli ändrad så att stödprogrammet i fortsättningen endast gäller stödjande av avancerade, fasta kommunikationsförbindelser. Till den allmänna gruppundantagsförordningens bestämmelser om stödjande av bredbandsinfrastruktur har fogats egna villkor för stödjande av fasta och trådlösa bredband. Enligt villkoren för stödjande av trådlösa bredband återstår det i Finland

Betänkande KoUB 24/2021 rd

inga stödberättigade områden för 5G-nät på grund av att 4G-näten har så omfattande täckning. Således ska stödprogrammet i fortsättningen riktas endast till stödjande av fasta förbindelser. Det föreslås att lagens rubrik ändras till lag om stöd för byggande av fast bredband eftersom avsikten är att ändra lagens tillämpningsområde.

Till lagen fogas dessutom mer detaljerade bestämmelser än tidigare om bland annat kartläggning av planerade projektområden, om offentligt samråd och om bedömning av konkurrenseffekterna. Bestämmelserna preciserar innehållet i och sätten att genomföra åtgärderna i fråga. Det föreslås också preciseringar och ändringar i bestämmelserna om stödberättigande kostnader för bredbandsprojekt och om kriterierna för beviljande av stöd. De nya bestämmelserna medför dock inga betydande ändringar i nuvarande praxis.

För stödprogrammet föreslås ett anslag på 15 miljoner euro för 2022. Avsikten är att cirka 30 000 nya hushåll ska få tillgång till snabba bredbandsförbindelser med hjälp av stödet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 3 februari 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Utskottet välkomnar att man fortsätter att stödja byggandet av bredband med offentliga medel i sådana områden där täckningen för ett snabbt bredbandsnät inte har genomförts på marknadsvillkor.

(2) Genom propositionen ändras regleringen av stödet för byggande av bredband i enlighet med Europeiska unionens uppdaterade gruppundantagsförordning. I fortsättningen kan det statliga stödet riktas endast till byggande av ett fast bredbandsnät. Utskottet betonar att utvecklingen av täckningen för det fasta bredbandsnätet också bidrar till att förbättra möjligheterna att bygga 5G-nät.

(3) Det är viktigt att bygga bredbandsnät för att göra det möjligt att utnyttja digitala tjänster och främja likabehandling bland medborgare och företag som finns på olika håll i Finland.

(4) Enligt propositionsmotiven avses med användarens boningsort hushållens permanenta bostäder och fritidsbostäder. Förslaget ändrar alltså inte det gällande rättsläget när det gäller fritidsbostädernas förbindelser. Bland annat i och med att distansarbetet ökar blir det allt viktigare att ha goda nätförbindelser för fritidsbostäder.

Kommunernas andel av kostnaderna

(5) Bestämmelser om kommunernas betalningsandelar har utfärdats genom förordning av statsrådet. Vid sakkunnighörandet har det framförts att indelningen av kommuner i olika avgiftsklasser inte behandlar kommunerna jämlikt, och det har ansetts att skäligare betalningsandelar eller

Betänkande KoUB 24/2021 rd

förenhetligande av betalningsandelarna gör det möjligt för flera kommuner att delta i projekten. Enligt ett sakkunnigyttrande finns det en risk för att alla kommuner inte vill eller kan förbinda sig att delta i projekten, vilket innebär att nya understödda bredbandsprojekt inte alls kan inledas i de här kommunerna.

(6) Utskottet anser av ovan nämnda skäl att det är nödvändigt att kommunernas betalningsandelar som föreskrivs genom förordning av statsrådet ses över ytterligare för att säkerställa att målen i propositionen uppnås. Kommunernas finansieringsandelar ska vara fastställda så att nya projekt kan inledas och så att de föreslagna stöden från statens och Europeiska unionens återhämtningsinstrument också i praktiken kan utnyttjas inom den planerade tidtabellen.

Avslutningsvis

(7) Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen, men med vissa ändringar.

(8) Utskottet betonar att man i fortsättningen noggrant bör följa och utvärdera konsekvenserna av den föreslagna regleringen och även av tidigare ändringar som ännu inte varit i kraft, utvecklingen av bredbandsnätens täckning och bland annat skäligheten i kommunernas ekonomiska ansvar.

DETALJMOTIVERING

3 §. Definitioner. När det gäller definitionen av snabb bredbandsförbindelse har utskottet strukit omnämmandet av normal högtrafik, eftersom det främst gäller trådlöst bredband. Eftersom det i det nya stödprogrammet endast är möjligt att stödja byggandet av fasta bredbandsnät, behövs det enligt den utredning som fåtts inte längre ett sådant omnämmande i definitionen av snabb bredbandsförbindelse.

4 §. Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys. Utskottet har preciserat 3 mom. i den finska texten lagtekniskt så att det är klart vilken lag hänvisningen till 4 a § gäller. Den svenska texten ändras inte.

Ikraftträdande. Utskottet gör en teknisk korrigering i ikraftträdandebestämmelsen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 195/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande KoUB 24/2021 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om stöd för byggande av bredband

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd för byggande av bredband (1262/2020) 4 § 2 mom.,
ändras lagens rubrik, 3 § 1 mom. 2 punkten, 4 § 3 mom. samt 10 och 12 §, och
fogas till lagen nya 4 a och 4 b §, till 9 § ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 10 a § som följer:

Lag

om stöd för byggande av fast bredband

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *snabb bredbandsförbindelse* en fast förbindelse som kan erbjuda en avancerad anslutning av jämn kvalitet ~~under normal högtrafik~~,

4 §

Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys

Vid uppgörandet av marknadsanalysen ska Transport- och kommunikationsverket beakta resultaten av den geografiska kartläggning och den prognos som avses i 51 a § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och därtill göra en separat kartläggning i fråga om offentligt stöd, vilken ska uppfylla de krav som föreskrivs i 4 a § i denna lag.

Betänkande KoUB 24/2021 rd

4 a §

Kartläggning i fråga om offentligt stöd

Den i 4 § 3 mom. avsedda kartläggningen i fråga om offentligt stöd som används vid marknadsanalysen ska uppfylla följande krav:

1) i kartläggningen ska specificeras de geografiska målområden som det offentliga stödet är avsett att täcka och i den ska beaktas alla befintliga offentliga och privata nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund,

2) kartläggningen ska

a) i fråga om fasta nät göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde,

b) i fråga om fasta trådlösa accessnät göras på adressnivå enligt de hushåll och lokaler som finns inom nätets täckningsområde eller enligt rutor på högst 100 x 100 meter.

De i 1 mom. 2 punkten avsedda hushållen och lokalerna anses befinna sig inom nätets täckningsområde om de redan har anslutits till nätet eller på kort tid kan anslutas till nätet och servicen kan aktiveras på begäran med en för slutanvändaren normal anslutningsavgift som inte innehåller extra eller exceptionella kostnader och inte får vara högre än den genomsnittliga anslutningsavgiften i Finland.

4 b §

Offentligt samråd

Transport- och kommunikationsverket ska för offentligt samråd offentliggöra uppgifter om planerade bredbandsprojekt på sin webbplats. Det offentliga samrådet ska pågå i minst 30 dagar.

Vid offentligt samråd ska teleföretag som är verksamma på marknaden beredas tillfälle att framföra sina synpunkter på projektet och lämna motiverade uppgifter enligt 4 a § om sina befintliga nät samt om sådana nät som de på ett trovärdigt sätt planerar att ta i bruk inom tre år från det att den planerade stödåtgärden offentliggjorts. De nät som teleföretagen uppger ska på ett tillförlitligt sätt kunna erbjuda dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund i målområdet.

Om Transport- och kommunikationsverket sätter en maximitidsfrist som är kortare eller längre än tre år för ibruktagandet av den infrastruktur som stöds, ska samma tidsfrist iakttas också vid bedömning av om de nät som avses i 2 mom. planeras på ett tillförlitligt sätt. Maximitidsfristen för ibruktagandet av nätet får dock inte vara kortare än två år.

9 §

Annat offentligt stöd

Sådan finansiering som beviljats stödmottagaren med stöd från den i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 avsedda InvestEU-fonden och de kostnader som finansieringen täcker beaktas inte vid beräkningen av det maximibelopp för offentligt stöd som avses i 1 mom. i denna

Betänkande KoUB 24/2021 rd

paragraf, om finansieringen hör till de finansiella produkter som anges i avsnitt 16 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, sådan den lyder ändrad genom förordning (EU) nr 2021/1237.

10 §

Villkor för beviljande av stöd

För ett bredbandsprojekt kan det beviljas statligt stöd enligt denna lag endast om den sökande förbinder sig att

1) i minst tio år från det att den sista stödposten betalats ut tillhandahålla sådana med hjälp av stödet uppbyggda nät- och kommunikationstjänster som uppfyller vad som föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller tjänster som motsvarar dem och är förenliga med den lagen och sådana föreskrifter,

2) till skäligt pris och på icke-diskriminerande villkor till andra teleföretag i sju år från det att den sista stödposten betalats ut överlåta nyttjanderätt till det kommunikationsnät, de nätelement och den nätkapacitet som byggts med hjälp av stödet; överlåtelseskyldigheten gäller inte utrustning eller kapacitet som är i stödmottagarens egen användning eller behövs för stödmottagarens eget skäliga kommande behov,

3) i sju år från det att den sista stödposten har betalats ut, på sin webbplats offentliggöra leveransvillkor för tjänsten och andra uppgifter av betydelse med tanke på skyldigheten att överlåta nyttjanderätt på ett sådant sätt att villkoren och uppgifterna är lätta att upptäcka och få tillgång till.

Den tid som anges i 1 mom. 2 och 3 punkten gäller inte master, kabelkanaler eller annan fysisk infrastruktur som byggts med hjälp av stödet. Samma villkor i fråga om nyttjanderätt ska gälla för hela det nät som stöds, samt för de delar av nätet där befintliga infrastrukturer har använts.

Bevisbördan för att prissättningen är skälig och villkoren icke-diskriminerande ligger på stödmottagaren. Om samma egendom också berörs av skyldigheten att överlåta nyttjanderätt eller tillhandahålla samhällsomfattande tjänster enligt lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, tillämpas på prissättningen av överlåtelse av nyttjanderätt och på övriga villkor bestämmelserna i denna lag.

Kabelkanaler som byggs med hjälp av stödet ska byggas så att de är tillräckligt stora för minst tre nät och olika nättopologier.

Statligt stöd kan beviljas endast om beviljandet av stödet inte bedöms orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och marknadens funktion och Europeiska kommissionen inte motsätter sig beviljandet av stödet. Stöd kan beviljas endast för områden där det inte finns något nät som på ett tillförlitligt sätt kan tillhandahålla dataöverföring med en laddningshastighet på minst 100 megabit per sekund, och där det inte på ett trovärdigt sätt har planerats att sådana nät ska tas i bruk på kommersiella villkor under de närmaste tre åren eller inom samma tidsperiod som det nät som beviljas understöd. Maximitidsfristen för ibruktagandet av nätet får dock inte vara kortare än två år.

Det projekt som beviljas understöd måste ge en betydande förbättring jämfört med befintliga nät eller med nät som på ett trovärdigt sätt planeras bli tagna i bruk inom tre år från offentliggörandet av den planerade stödåtgärden eller inom samma tidsfrist som det nät som beviljas understöd. Projektet ska innehålla betydande investeringar i passiv infrastruktur.

Betänkande KoUB 24/2021 rd

Stöd kan endast beviljas för projekt vars totala kostnader uppgår till högst 100 miljoner euro. Stöd kan inte beviljas företag som är i artikel 2.18 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget avsedda företag i svårigheter.

10 a §

Prissättningen av grossistprodukter

Priset för en i 10 § 1 mom. 2 punkten avsedd nyttjanderätt ska basera sig på något av följande jämförelsevärden:

- 1) de genomsnittliga offentliggjorda grossistpriser som förekommer i andra jämförbara, mer konkurrensutsatta områden i medlemsstaten eller unionen,
- 2) om i 1 punkten avsedda offentliggjorda priser saknas, de reglerade priser som Transport- och kommunikationsverket redan fastställt eller godkänt för de berörda marknaderna och tjänsterna,
- 3) om i 1 och 2 punkten avsedda offentliggjorda eller reglerade priser saknas, ska prissättningen överensstämma med den kostnadsorientering och metod som fastställts i enlighet med det sektorsspecifika regelverket.

12 §

Stödberättigande kostnader

Stödberättigande kostnader är kostnader

- 1) som har uppstått efter det att stödansökan blev anhängig,
- 2) som har uppstått av byggandet av ett kommunikationsnät som behövs för att tillhandahålla snabba bredbandsförbindelser,
- 3) som är nödvändiga för att inom ett projektområde tillhandahålla abonnemang på den plats där en användare är bosatt eller en socioekonomisk drivkraft är placerad.

I 1 mom. 3 punkten avsedda socioekonomiska drivkrafter är

- 1) sammanslutningar som kan skapa betydande socioekonomiska fördelar för medborgare, företag och lokalsamhällen inom sitt influensområde,
- 2) utpräglat digitaliserade företag.

Transport- och kommunikationsverket kan i sitt betalningsbeslut justera kostnaderna, om de kostnader som den sökande uppgett är oskäligt höga.

Stödberättigande kostnader är inte kostnader

- 1) för underhåll av kommunikationsnätet eller kostnader för hyra av delar av nätet,
- 2) som hänför sig till den del av accessnätet som finns på högst etthundra meters avstånd från den plats där användaren är bosatt eller placerad,
- 3) i områden som sträcker sig etthundra meter från en sådan anslutningspunkt där det kan tillhandahållas avancerade kommunikationstjänster.

Bestämmelser om minimihastigheten för en snabb bredbandsförbindelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande KoUB 24/2021 rd

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka tekniska delar i kommunikationsnätet som anses vara stödberättigande samt föreskrifter om sättet för kalkylering av kostnader som omfattas av stödet

Denna lag träder i kraft den 202 .

På sådana bredbandsprojekt för vilka Transport- och kommunikationsverket har meddelat ett stödbeslut före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors 16.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Suna Kymäläinen sd
vice ordförande Ari Torniainen cent
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Heikki Autto saml
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Juho Kautto vänst
medlem Jari Kinnunen saml
medlem Jouni Kotiaho saf
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Joonas Könttä cent
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Jenni Pitko gröna
ersättare Raimo Piirainen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.